

MOEDERS JONGEN

door A. N. S.

Voor moeder slapen ging, liep ze nog even het kamertje van Jaap, haar oudste, binnen. Ze beschutte met haar hand het licht, dat ze meedroeg, opdat het felle schijnsel den jongen niet wakker zou maken.

Daar lag hij en ademde rustig, het hoofd een beetje op zij, naar haar toegekeerd, zoodat ze hem juist in zijn gezicht kon zien. Moeder lachte een beetje droevig, toen ze hem bezag, haar jongen met zijn onstuimigen wil en zijn onstuimig humeur en met zijn groote liefde. O, wat hield ze van hem en hij van haar en wat kon hij haar toch soms verdriet doen.

Ze zette 't licht op de waschtafel achter de groote lampetkan en ging voorzichtig op den rand van zijn bed zitten. Ze moest nog eens nadenken. Was 't goed geweest, dat ze Jaap zoo'n heerlijk plan had verboden?

Maar zeilen met niets dan jongens, jongens van dertien en veertien jaar; ja, Rauke was er bij, Rauke Hamstra, de visscher.

„Hij leeft op 't meer, moeder,” had Jaap gepleit, „hij weet er net zoo goed den weg als u in den tuin.”

Maar ze was niet over te halen geweest, ze kòn 't eenvoudig niet toestaan. Dat grillige meer met z'n onverwachte buien en wilde vlagen en z'n windstiltes. 't Was bedrieglijk en oude ervaren schippers waarschuwden altijd.

Ze was nooit echt gerust, zelfs als haar man meeging. Dat was wel dwaas van haar, maar ze hield er niet van en nu zou ze haar jongen laten gaan, nu haar man niet thuis was?

„Vader had natuurlijk ja gezegd,” zoo had Jaap z'n laatsten pijl afgeschoten, „vader vertrouwt Rauke heelemaal, hij heeft 't zelf gezegd.”

Maar moeder had vastbesloten gezegd: „je moet er je zinnen afzetten, Jaap, ik wil niet, dat je meegaat, ik vertrouw 't niet.”

Toen was Jaap onstuimig losgebarsten en in z'n drift had hij 'n heeleboel gezegd, o, veel te veel, boos doordravend als een hollend paard. Ze wist 't gelukkig niet meer allemaal en hij was naar boven gegaan zonder haar een nachtkus te geven. Ze had gedacht hem nu nog wakker te vinden, want ze wist, dat hij niet buiten haar kon en na z'n wilde driftbuien verlangde hij meer dan anders naar moeders hand over zijn heete wangen en voorhoofd.

En nu sliep hij.

„Jammer”, vond moeder, „zou ik hem nog wakker maken? Ik zou 't nog graag even met hem uitgepraat hebben.”

„Maar nee, ik maak hem niet wakker, dat zou niets geen goed doen, laat hij nu maar zijn driftbui uitslapen. Morgen kan hij mij zeggen, dat hij spijt heeft van dezen avond.” Want spijten, dat zou 't hem, dat wist moeder zeker, dat hij met zijn groote handen haar hoofd naar zich had toegehaald om de herinnering aan zijne driftbui bij haar weg te kussen.

„Ik wil 't graag vergeten”, zei ze dan, „maar Jaap, jongen, vergeet 't zelf niet.”

„Zou hij nu gebeden hebben?” dacht ze, „of zou hij boos zijn ingeslapen?”

Als hij boos was, dan bad hij niet, dat wist ze.

Zij zou 't nu voor hem doen. In haar gebed leidde ze haar jongen voor Gods troon en pleitte voor hem dat hij gelouterd zou worden en gereinigd van zijn zonden en gebreken. O, haar hartewensch voor haar jongen, dat hij een echt kind van God mocht worden, of zooals zij 't zoo graag zei, „een lichtdrager voor God.”

II.

't Was stil, de zomermiddagstilte op een dorp, als de kindren in school zijn, als de mannen werken op 't land en de moeders rustig aan 't zorgen zijn in haar huizen.

Jaap zat achter in den tuin op een hek. Met zijn stevig zakmes was hij bezig een stok te kerven, maar zijn gedachten waren weg. Op dat meer waren ze, op dat woelige, blinkende

meer, dat hij hoorde ruischen nu de bolle zomerwind er over woei.

Hij wist hoe 't daar zou zijn, hij voelde de deining van 't water en het hooge geluid van de opspringende golfjes tegen den boeg meende hij te hooren.

O, dat meer, dat heerlijke meer, dat hem altijd zoo trok en waar moeder zoo bang voor was.

Hij had zich 's morgens dadelijk met moeder verzoend en vol schaamte over zijn brutaliteit en drift, vergeving gevraagd, maar dat hij niet mee mocht zeilen, zat hem den heelen morgen dwars. Hij kòn dat heerlijke plan niet uit zijn hoofd zetten.

Zou hij eens even gaan kijken of de jongens al weg waren? „'k Moest 't maar niet doen,” dacht Jaap, maar meteen sprong hij van zijn hek om te gaan.

't Was een korte weg naar het meer. Nauwelijks tien minuten loopen door de weilanden en hij was er al.

Niets te zien natuurlijk, ze waren zeker lang verdwenen. Meteen kwam er een groote teleurstelling over Jaap, alsof hij den heelen morgen ik weet niet wat had verwacht en nu pas ontdekte, dat hij niet mee ging.

Vol spijt wierp hij zich languit in 't gras om zijn verdriet uit te peinzen.

Maar wat was dat, hoorde hij stemmen?

Nieuwsgierig spiedend keek hij op, wat was dat... en, ja, hij hoorde de stem van Geert, Geert Hannema van den dokter.

Daar, achter de boerderij van Boersma kwam 't geluid vandaan.

Meteen begreep hij 't. Daar lagen ze met de boot; dom, dat hij er niet aan had gedacht. Bij de bocht achter de boerderij lag de boot dikwijls vast.

Jaap sprong op en floot het hun bekende sein, terwijl hij vlug naar de bocht liep.

Daar lag 't boeiertje kant en klaar, netjes opgetuigd, met het versche, bruingeteerde zeil en Rauke zat bij 't roer in z'n blauwe onverslijtbare trui.

Hans en Henk Martens, de tweelingen, schoolvrienden van Geert, zaten op de middelste bank en Geert maakte 't touw los. Terwijl hij zich bukte om de boot met 'n flinke duw in

't diepere water te stooten, kreeg hij meteen Jaap in de gaten.

„Hallo,” riep hij, „kom je toch?”

„Dat is leuk,” riepen de anderen en Rauke wenkte hem „schiet toch 'n beetje op!”

Jaap dacht niet op dat oogenblik. Zijn begeerte om mee te gaan overstemde alles. Hij holde zoo hard hij kon naar den kant, zette met Geert de boot af en sprong dadelijk achter hem aan er in.

't Zeil ging omhoog en meteen sloeg de wind er in en vulde 't, dat 't bol stond.

't Boeiertje ging een beetje overzij hangen en schoot vooruit het wijde meer tegen. Muziek van golven, een hoog kabbelend geluid klonk op tegen den boeg. Lustig wapperde de roode wimpel met den wind mee, den bollen zomerwind, die langs de vroolijke jongenskoppen blies en dan stoeiend over de golven wegvloog, dat ze tegen elkaar buitelden.

„Jij kwam ook wel wat vroeg,” zei Rauke droogjes, terwijl hij zijn pijpje in den mond heen en weer schoof.

„Lekker jô,” vond Geert, „dat je tòch nog kwam.”

Hans en Henk, die Jaap graag mochten, vonden 't fijn, dat hij meeinging.

Niemand vroeg Jaap hoe 't kwam, dat hij nu ineens mocht, ze schenen 't verbod van zijn moeder wel vergeten door hun aandacht voor 't zeilen.

Ze waren gepakt door de heerlijke beweging van 't zeilende schuitje en letten niet bijzonder op Jaap.

Jaap was beduusd. Daar zat hij nou, hoe had hij 't in z'n hoofd gehaald? Vlak tegen moeders gebod in! Ja, daar zat hij nou.

Wat zou hij doen — vragen om terug te gaan? — Dat vast niet, stel je voor, ze zouden vragen of hij gek was. — Wat deed hij dan mee te gaan, spelbreker... ze zouden eventjes kwaad zijn!

En Rauke... die ging toch niet terug, daar kende hij 'm wel voor. Hij zou zeggen: „ja man, dat had je maar eerder moeten bedenken, nou ga je maar mee.”

„Hela!”

Jaap schrok op. „Wat zit jij te suffen,” schaterde Geert.

„Hoe lang zeilen we?” vroeg Jaap verward.

De tweelingen proestten. Zoo gek deed die Jaap ook!

„Wor je zeeziek?” vroegen ze meewarig.

Jaap begreep zelf dat hij gek deed en vroeg nu nog eens zoo gewoon mogelijk aan Rauke: „hoe lang gaan we, ik wou wel weten hoe laat we weer terug zijn.”

Rauke keek even naar Jaap en pufte toen weer onverschillig zijn rookwolkjes naar 't zeil. „Kan je nooit zeggen met zeilen”, zei hij kortaf, „dat weet je zelf ook wel, — 'n uur of zeven, misschien acht uur, dat zal 't wel worden”.

„Best”, zei Jaap en even later nog eens met 'n opgewekte stem: „best!”

Hij dacht, „moeder kan niet ongerust worden, want ze denkt, dat ik bij een van de boeren ben. Zoo laat kom ik wel 's vaker terug en dan zal ik haar alles vertellen. 't Is ellendig, maar als 't zeilen eenmaal goed voorbij is en ik vertel haar alles, hoe raar of 't ging, dat ik in de boot zat

voor ik 't wist...., och, moeder zal niet boos zijn, ze begrijpt alles altijd, — nou niet meer zeuren in alle geval!"

Toen gaf hij zich volop aan 't zeilgenot. „Slaap uit!" spotte Geert, die languit op 't kleine achterdek lag, met zijn hoofd over den rand van de schuit. „Kom hier bij me, je ligt hier als 'n koning op 'n veerenbed".

„Laat mij bij 't roer zitten, Rauke", zei Hans en hij stond op om naar Rauke toe te komen.

„Dank je", zei de schipper, „want jij komt nooit alleen, je schaduw komt altijd mee".

Geert en Jaap schaterden, want Henk stond warempel ook al klaar om mee naar 't roer te komen.

„Lastig", vonden ze, „om tweelingen te zijn".

„Rauke, ik kom", zei Jaap.

Rauke knikte, „da's best, kom maar, jij hebt hier wel 's vaker gezeten". 'n Heele opstand kwam er in 't kleine bootje, want Hans en Henk wouën toen ook 's in 't veerenbed van den koning en Geert werd er afgetrokken.

„Stil, waarschuwde Rauke, „anders geef ik er den brui van, moeten we allemaal om soms? — Nou zeg ik je, dat elk blijft waar hij is, anders gaat 't zeil neer". —

Rustig zeilden ze nu een half uur voort. De hemel was blauw, vol sneeuwige wolkenstoeten en wijd was 't uitzicht. Overal de kleine, woelige meergolfjes, waar de zon op vonkte en schitterde en in de verte de overzijde. Groene velden met boerderijen overal neergezet, waar omheen de hooge boomen schaduw gaven.

De wind was niet sterk, maar bracht hen toch met 'n aardig gangetje verder. Al dicht en dichterbij kwamen de oevers waar 't riet hoog tegen op stond in dichte, ruischende bossen.

„Waarheen", vroegen de jongens aan Rauke, „gaan we daar in 't riet liggen?" —

„Wat denken jullie van Langweer", zei hij, „met dit windje komen we er gemakkelijk.

„En terug?"

„Nou ja, we moeten 'n eindje trekken in de vaart en op 't meer is met den avond altijd wind".

„'n Fijn plan”, vonden de jongens.

Jaap wou er niets van zeggen, maar hij was nou wel zoo lief terug gekeerd. Ondanks z'n voornemen om maar volop van 't zeilen te genieten, begon zijn ongehoorzaamheid en ontrouw tegen moeder hem te pijnigen. Maar hij wou daar niet aan toegeven, hij wou nog niet eerlijk uitdenken wat hij had gedaan.

Hij keek ongemerkt op z'n horloge; 't was half zes, 't zou zeker later worden dan acht uur, maar och, misschien viel 't nog wat mee. In twee en 'n half uur deed je 'n heeleboel.

Daar gleden ze de vaart in en lieten 't meer achter zich.

„Flap, flap”, zei 't zeil en hing meteen slap te klapperen.

Rauke float en keek 't zeil aan alsof hij wou zeggen: „wat doe je nou?”

„Wat beduidt dat, schipper”, riepen de tweelingen.

„Blazen, jongens”, zei Geert, „de wind is er uit.”

Ja, de wind was er uit, de wind was liever op 't meer gebleven.

„Kunnen we niet laveeren?”, vroeg Jaap aan Rauke.

„Laveer maar, als je kunt”, spotte Rauke, „'t is bladstil op 't oogenblik. We drijven maar zoo wat.”

Allen lagen nu lui naar de wolken te kijken of de blauwe lucht te peilen. Geert blafte 'n paar koeien aan, die nieuwsgierig naar den kant kwamen gewandeld en aandachtig deze langzame beweging volgden.

„Daar komt 'n windstootje”, zei Rauke, en 't was of de schuit ineens met 'n rukje vooruitschoot. Er kwam weer muziek in 't water, de golfjes kabbelden en klokten zacht tegen den boeg.

Ze genoten allen, zoo ging 't best.

Maar dan verflauwde 't golvenlied en trager, trager ging de boot.

„Jammer”, zuchtten de jongens, maar de schipper troostte: „er komt wel weer zoo'n rukje, kijk maar naar 't water, als 't heelemaal donker kleurt en rimpelt, dan komt de wind. Wij zeggen „'t wetter bruunt”.

Ze lagen te loeren als jagers op hun prooi. „'t Wetter

bruunt", riepen ze opeens tegelijk. Daar donkerde en rimpelde 't in groote plekken. Even later ving weer 't kabbelende golvenlied aan tegen 't vlugger vooruitschietende schuitje.

Jaap keek gespannen naar 't zeil, zoolang 't maar bol bleef.... en de tweelingen hielden den wimpel in de gaten, die lustig wapperde. Zoo kwamen ze bij korte stootjes het kanaal nog een eindje in, maar dan bruunde 't wetter niet meer en een hopelooze windstilte trad in. In de verte wenkte Langweer: „zie maar, dat je bij mij komt.”

„Wat nou, schipper,” zeiden de jongens; „ja, wat nou, heeren”, vroeg de schipper. „'k Zal 'n eindje boomen. Ik weet 'n mooi stukje land, ik heb er verleden jaar wel 's met Engelsche heeren gekampeerd. We leggen de schuit in 't riet en we....”

„Ja, daar kampeeren we”, viel Hans hem geestdriftig in de rede, „en we maken 'n vuurtje.” „Natuurlijk, we maken 'n vuurtje”, ging Henk voort, „en we....” Toen hield hij stil met 'n dwaas gezicht.

„En we....”, smaalde Geert, „en we braden jullie op dat vuurtje. We hebben immers niks te eten!”

Rauke lachte snaaks. „Ja, 't wordt koffietijd, de heeren zijn dat niet zoo gewend denk ik, om 'n maaltijd over te slaan, en de magen beginnen straks te brommen.”

Niemand had proviand meegenomen, niemand had op windstilte gerekend.

„Hoe ver is het boomen naar dat kampje?” vroeg Jaap.

„'n Half uurtje, langer niet,” dacht Rauke.

Jaap keek nog 's op z'n horloge. Hij schrok, waar die tijd toch bleef, nu al bijna kwart over zeven.... „'t wordt veel te laat,” bromde hij.

„Kom”, zeiden de anderen, „wat kan dat nou schelen, ze weten allemaal dat we uit zeilen zijn, ze worden niet ongerust.”

„Niet ongerust”, dacht Jaap, „dat zit nog!”

„Ja,” zei Rauke, „als je uit zeilen gaat, kun je zoo zuinig met je uren niet wezen. 'n Uur of wat meer of minder, dat komt er niet op aan als je met den wind moet werken.

Maar 't wordt best, jongens, als je tenminste nog 'n paar centen in je zak hebt voor brood. Onder in den bak liggen wel spullen om koffie te koken."

„Hoera, koffie koken , we gaan 'n tent maken, Rauke, heb je geen dekens?" „Ben je mal, we slapen onder 't zeil." „We gaan niet naar huis vannacht, nee, niet naar huis . . . ,” zoo kruisten zich de jongensuitroepen. Wild en blij werden ze in 't vooruitzicht van zoo'n nachtavontuur, Geert wou schommelen en zette zich al zingend in beweging, maar Rauke beduidde hem met 'n kwaje kop, dat hij 't zou laten.

„Heb je koffie?" vroeg Geert.

„Niks meer," zei de schipper, „maar dat geeft niet, we gaan allemaal den boer op, ieder 'n kant uit, ieder vraagt wat. Ze geven 't wel 's voor niks en anders moet je betalen. Tenminste als je geld hebt." — „Ja, geld, wie heeft er geld?"

De tweelingen konden 't samen tot zeventien centen brengen, Geert had nog 'n paar dubbeltjes, Jaap had net 'n kwartje gekregen en de schipper had ook nog 'n cent of wat.

„Net genoeg om niet van honger te brommen of van dorst om te kommen," rijmde Rauke komiek.

De jongens brulden van pret, de stemming steeg hoog.

Jaap rumoerde ook druk mee, hij wou niet dat de jongens iets zouden merken, maar zijn plezier smaakte niet erg. Telkens viel hij even in gedachten.

Wat 'n streek toch van 'm en juist nu vader niet thuis was, nou moeder er alleen voor zat.

Rauke stootte Jaap aan. Jaap zat donker voor zich uit te staren. De jongens merkten 't niet, maar Rauke had lang al begrepen, dat 't niet in den haak was met Jaap. Hij was zoo taai en zwaar op de hand, dan moest je anders Jaap hebben. Zoo'n leuke kerel, hij bracht altijd wat meer aan dan de andere jongens, Rauke mocht 'm graag.

„Zeg," ging hij recht op z'n doel af, maar praatte zacht, dat de jongens 't niet hoorden, „je bent zonder verlof mee gegaan, niet?"

Jaap schrok op bij die directe vraag en kleurde.

Hij keek Rauke stug aan alsof hij wou zeggen: „wat raakt

jou dat?" — maar in Rauke's gezicht zag hij zooveel echte belangstelling, dat hij zich gewonnen gaf.

„Ja", zei hij kortaf, „maar 't loont niet". —

Rauke floot een beetje om uit te drukken, dat 't een moeilijk geval was.

„Je moeder is alleen thuis, niet?"

„Ja, dat is 't 'm juist," zei Jaap, „en ze is bang van zeilen". —

„ 't Is nogal gevaarlijk, nou", lachte Rauke.

„Maar dat is 't niet", viel Jaap hem ongeduldig in de rede, en hij dacht aan gisteravond, die driftbui en dan vanmorgen, toen moeder zoo met hem had gepraat.

„Wat hebben jullie toch", riep Geert.

„Niets zeggen, hoor", wenkte Jaap tegen Rauke.

Natuurlijk zei Rauke niets, maar leidde Geerts nieuwsgierigheid af. „Ik vind, dat we nu maar eens op moeten schieten", en hij nam een vaarboom om daar mee 't schuitje vooruit te brengen. De zon zonk lager en haar kleur werd steeds dieper goud, dat glansde over de wijde watervlakte rondom. 't Smalle kanaal werd tot een gouden lichtweg. Altijd maar weer hoorde je het plonzen van den stök in het water en bij het uithalen tikkelden de druppels neer en maakten groote lichtkringen.

De landen langs de vaart zagen vroolijk door al de bontgeplekte koeien, vlak bij stonden een paar te snuiven en verbaasd toe te kijken naar die boot vol vroolijkheid, die daar aan kwam drijven.

„Ga d'r 's dicht langs, Rauke", smeekte Henk en toen ze er vlak langs voeren, begon hij ze vinnig aan te keffen, bijgestaan door Hans, maar zonder eenig resultaat. De koeien bleven onaandoenlijk.

Toen begon Jaap met beide handen op 't water te slaan en dat op te werpen, maar de koeien waren al buiten schot. Ze keerden zich af en wandelden vol waardigheid het land in.

De andere jongens gingen met water gooien; ze werden dol en hingen zoo ver over de boot, tot 't bijna water schepte.

„Ophouden," riep Rauke. Maar ze hoorden niet, terwijl de

boot van al dat stoeien zoo begon te schommelen, dat hij niet verder kon boomen.

Rauke begon, nu kwaad, te schelden. Wie dat nog 's deed, kon aan land worden gegooid. En ze hielden maar op, want ze wisten wel dat Rauke 't meende. Toen lieten ze zich rustig verder varen, tot ze kwamen bij 't Engelsche kampje.

(Wordt vervolgd).

Zoo niet bedoeld.

Tusschen een student, die voor het einde der maand om geld had geschreven, en zijn papa, werden de volgende telegrammen gewisseld.

Student: Pa, waar blijft het geld?

Papa: Bij mij.

Sterk.

Ik ken twee broers, die zoo sprekend op elkaar lijken, dat als ze elkaar tegenkomen, de een den ander voor zich zelf aanziet.

Pot en ketel.

Dame, tot haar vriendin, met wie ze te 's-Gravenhage het Mauritshuis bezoekt: Kijk, Elize, daar heb je wezenlijk die menschen weer. Die schijnen niets te doen dan uitgaan. Van morgen zag ik ze te Scheveningen, een poosje later liepen ze op het Binnenhof en nou zijn ze hier in den Dierentuin warempel weer.

MOEDERS JONGEN

door A. N.-S.

III.

Geert was op weg naar de dichtstbijzijnde boerderij om brood te koopen. Hij had er op gepocht, dat hij 't wel voor niets zou krijgen, maar toen hij vlak bij 't erf kwam, was hij daar niet zoo zeker van en telde z'n centen, die hij mee had gekregen. Tegen een staldeur geleund, met den rug naar hem toegekeerd, stond een boerenmeid te breien en lustig te zingen. Vroolijk klonken de regels van 't Friesche volkslied den stillen avond in.

„'t Klink dan en daverje fier ien 't roun
Dyn âlde eare op Frysce groun.”

Juist schepte ze adem voor het refrein, toen een jongensstem de regels van haar overnam en teneinde zong.

Verbaasd keerde Trien zich om, waar kwam die stem zoo opeens vandaan? Ze keek in Geerts ondeugende oogen en begon druk in 't Friesch te kijken. Zoo'n akelige jongen, om haar zoo verschrikt te maken. Maar haar schrik was niet groot en haar boosheid ook niet erg gemeend, want ze lachte toen ze den jongen monsterde.

„Och juffrouw,” zei Geert heel onderdanig nu, met de pet in de hand, „zou je mij niet aan 'n stuk brood kunnen helpen, voor den schipper en voor drie andere jongens en voor mij?”

„Kom nou,” zei Trien. „wou je me voor de gek houden? Ik kan ook wel zien, dat je geen arme schooier bent, en hier dan om brood te bedelen!”

„Pardon juffrouw,” zei Geert en trok 'n deftig gezicht, „ik wil 't brood graag koopen, ik heb geld!” — en hij rammelde geweldig met z'n beurs.

„Loop heen,” zei de meid, „met je juffrouw, ik heet Trien en wat ben jij voor 'n landsman?”

„Nou,” zei Geert en liet z'n deftigheid varen, „Trien as je dät nou weten wil: Ik ben Geert van Dokter Hannema van den anderen kant van de meer, die ken je toch wel, denk ik? Wie woont hier?”

„Hier woont boer Faber, moet je den boer soms hebben?”

„Hè Trien,” vleide Geert, „wees nou 's 'n beste en bezorg ons wat brood; we liggen daar in 't kampje met onze zeilboot en kunnen vooreerst niet thuiskomen, want de wind is op reis. We rammelen van den honger. Als je 't doet zal m'n vader jou voor niks kiezen trekken als je kiespijn hebt.”

„Ik zal jou wel 's,” dreigde Trien, maar sjouwde toch den koestal door naar de keuken. „Als je me voor de gek houdt!” riep ze nog. Even later kwam ze lachend terug. „Je zal nog met je neus in 't vet vallen. Je moet maar binnen komen, dan kan je chocolade meedrinken. De vrouw kent jouw vader wel, hij heeft haar vaak bedokterd.”

Geert stapte nu ook door den koestal 'n groote, ruime keuken binnen. Het laatste avondlicht viel naar binnen en glansde in allerlei blinkend kookgerei en in 't koper om 't fornuis. 't Was er zoo keurig in orde, dat Geert onder den indruk kwam en extra z'n groote schoenen afveegde op de witte dweil bij de deur.

„'n Avend,” zei de boer en noodde Geert om bij de tafel te komen.

„'n Avond boer, 'n avond vrouw Faber,” zei Geert en deed nog 's beleefd z'n boodschap.

„Trien, schenk 's in,” zei de vrouw, die 'n klein kindje op haar schoot zat te wiegen.

Geert dronk graag, dat smaakte na zoo'n langen middag!

„'t Is voor de lietse pop,” lachte Trien, „die is jarig vandaag.”

„Zoo, zoo,” vroeg de boer, „en is jouw vader dokter?” Dan pufte hij zware rookwolken uit zijn lange pijp en wist niets meer te zeggen.

„Ja,” zei de vrouw, „'n beste dokter.” Ze schikte zich met 't kind 'n beetje gemakkelijker op haar stoel en begon te vertellen, 'n lang verhaal van Geerts vader en haar vader.

Geert zat op heete kolen. Zouden ze hem nu helpen, ja of nee? Hij durfde niet meer te vragen.

Daar kwam de chocoladeketel weer aan. „Op één been kan je niet gaan,” meende Trien.

't Was lekker, maar 'n stuk brood had Geert nog liever, hij rammelde van den honger.

Eindelijk zei de vrouw, „brood wou je hebben, nou Trien, zie 's in de trommel.”

Er kwam 'n half wittebrood uit. „Zal ik dit meegeven?” vroeg de meid.

Geert was benieuwd of ze 't zoo zouden geven of dat hij moest betalen. Hij sprong haastig op. „O, dat is best,” zei hij, „dat is best — en wat ben ik schuldig?” —

„Niet zoo haastig,” bromde de boer, „stil 's even!”

„Trien,” zei de vrouw, „'t spek en een mes.” „Met hoeveel bennen jullie?”

In zooveel stukken werd 't brood gedeeld, gesmeerd en met spek belegd.

„Ziezoo,” zei de gulle vrouw, „zoo zal 't wel glijden, denk ik.”

Trien pakte alles in een krant en duwde 't Geert in de handen.

„Kom,” zei ze, „ik breng je buiten 't hek.”

Geert haalde verlegen z'n beurs te voorschijn.

„Hoeveel heb je?” zei de boer en vertrok geen spier van z'n gezicht, toen Geert verlegen aan 't grabbelen ging tusschen z'n schamele centen.

„Och boer,” schudde de boerin 't hoofd, „wat heb je 'm er tusschen.”

„'t Is al best hoor, met nieuwjaar de rekening. 't Is ter eere van „us lietse pop.”

Dat was 'n goeie vangst geweest van Geert, vonden de tweelingen, die zelf met 'n beetje melk aankwamen van 'n andere boerderij. Rauke lag dicht bij zijn boot in 't gras 'n pijp te rooken. Hij vond, dat hij z'n rust wel had verdiend en liet de jonge bende voor zich werken.

Geert was opgewonden en vertelde maar. „Gaan jullie mee, je kan d'r nog chocolade krijgen,” maar Rauke vond 't zoo al goed. Ze hadden niet veel tijd meer. „De avond valt hard, straks gaan we terug. Op het meer zal de nachtwind wel opsteken en ons naar huis zeilen. Als Jaap nou maar gauw komt!”

„Hij is naar 'n volgende boerderij gegaan, nogal ver 't land in. Hij liep eerst met ons op,” zeiden de tweelingen, „maar toen moest hij een ander hek door. We zeiden nog dat hij eerst met ons mee moest gaan en dan gingen wij weer met hem, maar hij was zoo brommig. Nou, toen lieten wij 'm loopen.”

„Ik weet niet wat Jaap mankeert,” zei Geert, „we wachten niet op 'm.” Hij maakte de krant open, „kijk 's wat ik heb?”

De tweelingen neusden over z'n schouder. „Hè, spek!” riepen ze, „Rauke, spèk, — wie doet je wat! — Wat heb je daar wel voor betaald?”

Geert lachte 'n zelfvoldaan lachje. „Dat zei ik immers, dat ik 't voor niks zou krijgen. Dat doen jullie me niet na, hè?”

„Hier Rauke, de dikste boterham is voor den schipper.” Eén werd er voor Jaap op zij gelegd en de rest werd

muisstil opgesmuld door de hongerige jongens. 't Ging alleen maar veel te gauw.

„Nou de melk ook maar,” stelde Hans voor, „je zal zien, Jaap krijgt tòch geen koffie.” Dorstig greep hij naar de blikken bus waarin hij de melk had gekregen. „Pas op,” riep Henk, „hij slokt anders alles op.”

„Ik hoef niet,” zei Geert edelmoedig, „jullie mogen 't deelen.”

Rauke bedankte, hij dronk nooit van dat kinderachtige goed, „maar denk aan Jaap,” bromde hij.

Alles was nu rond gedeeld en 't wachten was op Jaap, maar Jaap kwam niet en de avond duisterde om hen heen.

Jaap had weinig geluk op zijn bedeltocht.

De verre boerderij, die hij voor zijn doel had uitgekozen, bracht hem niets aan. 'n Brommige, oude boerin zei, dat ze genoeg had van al dat gebedel en hij kon maar uitrukken. Jaap was zoo bedremmeld, dat hij vergat om te vragen of hij dan z'n keteltje met water mocht vullen. Daar stond hij nu buiten 't erf en had niets. Hij was te koppig om zoo terug te gaan. Ze zouden hem zoo uitlachen en plagen, ze vonden hem toch zoo duf en oudbakken vandaag, hadden de tweelingen gezegd.

Hij keek eens om zich heen en zag een minuut of vijf verder nog een groote boerderij liggen, dicht aan de langweerder meer.

De avond viel snel, de zon was onder.

't Warme rood en goud-gegloei was verbleekt, de lucht had een stille grijsblauwe kleur gekregen met nog wat geel-rooden gloed aan den horizon. Uit de slooten groeide de witte nevel en kroop over de landen.

Jaap aarzelde even, zou hij wel verder gaan? 't Was lastig om den weg te weten door al die velden. Maar kom, als hij nu even in draf ging, dan was hij er zoo.

't Was weer een vergeefsche reis, die Jaap zich had kunnen besparen. Alles was er in diepe rust. Jaap durfde na z'n ontmoeting van straks niet meer aankloppen voor 'n

beetje koffie. Ze zouden 'm wel duchtig uitschelden als hij ze wakker maakte voor zoo'n kleinigheid.

Toch zocht hij nog even rond 't erf of hij er geen pomp of regenbak ontdekte. Maar de schemering maakte alles onklaar, zoodat hij niets zag. Toen merkte hij ook hoe stil 't overal was en dat maakte hem opeens huiverig en beangst. Hij vond al de dingen, die hij zag, zoo geheimzinnig.

Een oude kar keek hem aan of hij wel wat verborg, achter het kippenhok wiegelden vreemde schaduwen en de staldeur scheen op 't punt om open te gaan. De eenzaamheid woog hem zwaar, hij snakte naar Rauke en de jongens. Gejaagd zocht hij naar 't hek waardoor hij bij de boerderij was gekomen.

Toen hij daardoor buiten trad, zag hij hoe de witte nevel de landen allen had overstroemd, zelfs 't vee en de boerderijen en de boomen waren daarin verdwenen. Alles om hem heen was een stille wijde zee, waardoor hij moest waden om bij zijn vrienden te komen. Jaap kon maar tot op kleinen afstand zien en trachtte zich de juiste richting te herinneren, die hij moest loopen om het volgende hek te bereiken.

Hij was zeker wel meer dan een kwartier loopen van 't Engelsche kampje.

Wat was hij ver gegaan — wat dom toch. Ze zouden zeker naar hem uitzien en wachten.

En Moeder dan? — Ja Moeder, die zat nu thuis en keek uit. Alsof hij door de ramen naar binnen keek, zoo duidelijk zag hij Moeder voor zich in de huiskamer. Daar zat ze in haar roode stoeltje bij 't raam en tuurde in de schemering den weg op of Jaap haast kwam. Hij was laat, zou ze denken, hij is zeker opgehouden op de boerderij.

Zijn boterham zou klaar staan op 't buffet en 't theelichtje zou branden, — en moeder keek maar uit, verlangend dat hij kwam.

't Was zeker heel stil in huis, de kleintjes lagen in bed, Aaltje deed een boodschap in 't dorp en vader kwam pas morgen thuis.

Moeder rekende op hem voor de gezelligheid, . . . o, ze zou geen oogenblik denken, dat hij toch . . .

Jaap zuchtte. 't Was of hij hier in deze eenzaamheid pas inzag, wat hij had gedaan. Door pret en rumoer te maken, had hij niet zooveel na kunnen denken, maar hier kon hij zich niet verbergen voor zichzelf.

Daar trapte hij in een molshoop en struikelde. Hij kon nog net z'n evenwicht bewaren en zich ophouden, maar het deksel van z'n keteltje vloog weg. Hij tastte er naar met z'n handen, maar vond 't niet. Toen deed hij 'n paar stappen in de richting waar hij het had zien vallen en voelde weer. Hij vond geen deksel, maar wel tastte hij in drassig gras. Hij dacht eerst, dat dat water van 't sterke dauwen kwam, maar daar merkte hij ook hoe zijn voeten nat werden en een beetje in den grond wegzakten.

Wat was dat! — Toen hij daareven naar de boerderij ging, had hij niets gemerkt van dien natten grond. Misschien was hij wat te ver opzij gegaan en nu in lagen grond gekomen. 't Was hier zoo'n waterland dicht bij de meren. Jaap wou haastig weer op 't oude pad gaan loopen, maar waar hij stapte zakten z'n voeten diep in 't natte, weeke gras en 't water sijpelde in z'n schoenen.

't Angstzweet brak hem uit. Verhalen doken op in z'n hoofd van menschen, die verdwaalden in 'n moeras. Hij drong ze haastig terug, 't was te griezelig om nu aan te denken.

Nog weer 'n paar stappen, hij was toch maar heel even opzij uitgeweken en moest weer 't hardere pad vinden. Vol schrik voelde hij z'n voet nu veel dieper wegzakken. Hij trok haastig terug en probeerde een andere richting, maar ook daar was die weeke grond en 't vastzuigen van z'n voeten daarin.

Hij voelde zich heelemaal verbijsterd en verdwaald en zag op dat oogenblik geen ontkomen in al dien witten nevel. De angst werd hem te machtig en hij schreeuwde 't uit, luid en doordringend, „Rauke, Geert, jongens,” en nog eens, en nog eens, „Rauke Rauke!”

Maar daar kwam geen antwoord. Hij hoorde niets dan de avondgeluiden op de weilanden. Het brieschen en het snuiven van het vee, een roep van een vogel, en het stille geruisch en gefluister in de slooten.

Jaap stond doodstil. Hij durfde geen richting meer te kiezen. Wat voelde hij zich klein en nietig, wat voelde hij zich verloren in deze nachtwereld. Zijn hart was vol angst.

Hier om hem heen was de eeuwigheid; hier was God en hier was hij met al z'n eigennuttigheid en z'n ongehoorzaamheid. 't Was of er iemand tegen hem zei: „houd jij zooveel van je moeder en kon je haar dit dagje niet opofferen uit liefde? Waar ben je nu met al je groote woorden van vanmorgen? Jij hebt hier angst, maar wat denk je dan wel dat moeder heeft, die daar zit te wachten. Zij is alleen en jij hier alleen....” Jaap voelde zich diep ellendig. Zijn heele hart en verlangen riep naar moeder,.... naar God!

„Ja jongen, van God moet je 't hebben, tot Hem moet je gaan. Hij kan je alleen helpen.” Dat zei moeder na elk berouw van hem.

„O Heer, help mij toch hier vandaan,” smeekte Jaap in stilte en toen kwam hij weer met z'n belofte — dan zou hij!

't Ritselde in Jaap's nabijheid en even later hoorde hij dadelijk rietgeruisch en toen een plons. 't Moest een waterrat of zoiets zijn. Jaap dacht, dan moet hier dichtbij een sloot zijn en zou die sloot niet naar 't hek leiden, dat hij door moest.

Hij wilde nog eens probeeren om verder te gaan. Angstig tastend gingen zijn voeten over het weiland en zakten telkens weer diep in 't gras. Daar doemde iets op uit den nevel, donker en groot. Jaap's onrust en verlatenheid maakten hem schrikachtig. Hij schreeuwde weer: „Rauke, Rauke....!” Hij vergat in zijn groote vrees 't weeke gevaarlijke land en wilde weghollen. Na een stap of wat struikelde hij en viel. 't Was een kleine verhooging in 't weiland, waar hij overheen viel. „Nu ga ik heelemaal,” dacht hij, maar tot zijn groote verbazing voelde hij dat hij niet nat werd, maar dat hij weer 't stevige, droge weiland onder zich had. Hij trok zijn voeten omhoog uit de nattigheid en bleef even stil liggen. Zoo dankbaar was hij, zoo vreeslijk dankbaar. Had God hem nu niet zeker geholpen? En 't was of alles nu ging veranderen. De nevel kroop terug naar de slooten en zakte neer zoodat er weer vormen en omtrekken te zien kwamen.

Aan de kim klom de maan omhoog als een rood-goudenbol. Toen zag hij niet ver van zich een hek uitsteken en toen hij 't waagde achterom te zien naar dat duistere, dreigende, meende hij wel te onderscheiden dat 't een hooge struik was.

Jaap stond op en liep naar 't hek. Even aarzelde hij, zou 't wel goed zijn? Maar 't moest goed zijn, hij voelde dat hij de goede richting had. En nu naar Rauke en de jongens. En dan in de boot en naar moeder.

Naar moeder! O, hij zou haar alles zeggen, alles — van zijn berouw en zijn angst — hoe klein hij was geweest en hij zou haar beloven. . . .

Zou hij moeder weer gaan beloven? — Nee, hij wist nu wat moeder bedoelde en stil vroeg hij aan God om hulp — nu begreep hij voor 't eerst goed, dat hij die bij alles nodig had.

En was hij nu maar thuis! Hij voelde zich zoo vreeselijk moe.

Z'n beenen beefden en voelden slap na al den angst van zooëven, maar hij wou nu voortmaken, hij moest.

Hij kon nu goed voor zich uitzien, bij 't opkomen van de maan was de lucht weer helder geworden. Op kleinen afstand zag hij de groote donkere omtrekken van de boerderij, waar hij was weggestuurd.

Zouden Rauke en de jongens hem nu al kunnen hooren?

Hij riep luid met de handen om z'n mond en kreeg meteen antwoord van heel dicht bij.

Dat kon toch niet — zoo dicht was hij niet bij het kamp?

Hij riep weer. Daar hoorde hij duidelijk „hallo!”

't Was Rauke's zware stem en uit de geweldige schaduw van de boerderij zag hij zich een kleine schaduw losmaken en in zijn richting komen.

„Rauke!” — Jaap schreeuwde 't uit. Rauke hoorde aan de stem van den jongen dat hij echten angst had gehad.

„Maar kerel,” bromde de visscher, „ben je dan gek om hier zoo rond te dwalen? We dachten dat je d'r vandoor was, — ik zei, ik ga maar 's kijken, je weet nooit wat zoo'n jongen in z'n hoofd heeft. — Wat mankeert je toch, je moest eigenlijk. . . .” met wat onverstaanbaar gegrom eindigde hij.

Maar z'n handen, die Jaaps handen in 't donker grepen,

spraken 'n andere taal. Ze zeiden: „mijn jongen, Goddank, dat ik je heb gevonden, — dat je niet bent verdronken!”

„O Rauke,” zei Jaap, „wat ben ik toch 'n ellendige vent geweest vandaag, maar ik doe 't niet weer.”

Rauke keek in 't bleeke jongensgezicht, waaruit de oogen hem zoo vastberaden tegenstraalden.

„'t Is al goed, mijn jongen, 't is al goed,” zei hij. „Met vallen en opstaan worden we allemaal groot en oud, en er is maar Een die ons helpen kan.” Rauke's stem klonk eerbiedig, terwijl hij even 't hoofd omhoog hief.

„Ja, dat weet ik nu ook,” dacht Jaap.

Daarna liepen ze een langen tijd sprakeloos, tot Rauke opeens zei:

„Wat heb je me toch in de benauwdheid gehad, waar heb je wel gezeten? De jongens en ik wachtten....., de jongens maakten er gekheid over — ze zeiden, die zwemt zeker naar huis, — maar ik dacht, dat duurt te lang, daar zit meer achter.”

„Hoorden jullie me niet schreeuwen?”

„Nee,” zei Rauke, „ik hoorde niks voor ik je stem bij de boerderij hoorde.”

„Ben je moe?” vroeg hij even later aan Jaap, toen hij merkte, hoe de jongen achterbleef.

Jaap hijgde van vermoeidheid en spanning, maar wou 't niet weten en knikte nee.

„Kom,” zei Rauke, „hou je maar niet meer groot.” — Hij pakte hem onder den arm, „nog even den moed er in, dan zijn we er.”

Daar hoorden ze 'n fluitje, 't seinfluitje van Geert. Jaap wou antwoorden, maar z'n lippen waren zoo droog, hij kon geen geluid meer geven.

Toen riep Rauke z'n krachtig „hallo!”

„Je zegt toch niets van moeder en mij,” fluisterde Jaap. Rauke bromde afkeurend: hoe kwam Jaap er bij.

Ze zagen nu de jongens dichtbij — donker teekenden zich hun omtrekken af tegen den maanlichten hemel.

De jongens onderscheidden eerst niet dat er twee menschen uit de landen op hen afkwamen. „Is hij er niet?” riepen ze